

Nieuwsbrief Testament & Erfrecht

Editie september 2026

1. Actueel bij testamenten: de executeur als regisseur van de nalatenschap

Na een overlijden moeten bezittingen, schulden, legaten, belastingzaken en de uiteindelijke verdeling van de nalatenschap worden geregeld. Zonder executeur zijn de erfgenamen daarvoor in beginsel gezamenlijk verantwoordelijk. Dat kan goed werken, maar bij meerdere erfgenamen, een onderneming, vastgoed, minderjarige kinderen of onderlinge spanningen leidt gezamenlijke afwikkeling geregeld tot vertraging.

In een testament kan een executeur worden benoemd. De executeur beheert de nalatenschap zolang deze nog niet is verdeeld, brengt bezittingen en schulden in kaart, voldoet schulden, geeft legaten af en verzorgt in beginsel de aangifte erfbelasting. Ook kan in het testament worden bepaald dat de executeur praktische taken rond de uitvaart uitvoert.

De keuze voor een executeur verdient maatwerk. Een familielid kent de persoonlijke verhoudingen, maar kan zelf ook erfgenaam zijn of in een belangenconflict terechtkomen. Een professionele executeur kan deskundigheid en continuïteit bieden, maar brengt kosten mee. Leg daarom niet alleen vast wie benoemd wordt, maar ook wie als opvolger optreedt wanneer de eerste keuze niet kan of wil aanvaarden.

2. Executeur of afwikkelingsbewindvoerder?

Een gewone executeur maakt de nalatenschap gereed voor verdeling. Nadat schulden zijn betaald en legaten zijn afgegeven, zijn de erfgenamen in beginsel weer samen verantwoordelijk voor de verdeling van wat resteert. In complexere situaties kan een executeur-afwikkelingsbewindvoerder uitkomst bieden. Deze kan, als het testament de juiste bevoegdheden geeft, de afwikkeling en verdeling verdergaand ter hand nemen.

Onderwerp	Gewone executeur	Executeur-afwikkelingsbewindvoerder
Beheer nalatenschap	Ja, tot afronding van de executie	Ja
Schulden voldoen en legaten afgeven	Ja	Ja
Aangifte erfbelasting	In beginsel ja	In beginsel ja
Verdeling van de nalatenschap	In beginsel door erfgenamen na afronding	Kan, indien zo in het testament geregeld
Verkoop van goederen of woning	Voor zover nodig voor de taak en binnen de bevoegdheid	Kan vaak verdergaand, afhankelijk van de testamentaire regeling
Geschikt bij complexe afwikkeling	Soms	Vaak beter passend

Een zwaardere afwikkelingsregeling kan nuttig zijn bij bijvoorbeeld een onderneming, verhuurd vastgoed, een onverdeelde familieverhouding, kwetsbare erfgenamen of de wens om een langdurig conflict te voorkomen. Daar staat tegenover dat de bevoegdheden, vergoeding, informatieplicht en duur van het bewind zorgvuldig moeten worden geformuleerd.

3. Erfbelasting 2026: meer tijd, maar tijdig voorbereiden blijft nodig

Voor overlijdens in 2026 geldt in beginsel een aangiftetermijn voor de erfbelasting van 20 maanden na de overlijdensdatum. De Belastingdienst stuurt de aangiftebrief aan de executeur wanneer uit het testament of de verklaring van erfrecht blijkt dat een executeur is benoemd. Is er geen executeur, dan gaat de aangiftebrief naar de erfgenamen.

De langere termijn geeft ruimte, maar is geen reden om de afwikkeling uit te stellen. Voor een correcte aangifte zijn vaak waarderingen, bankgegevens, polisoverzichten, vastgoedgegevens, schuldenposities, eerdere schenkingen en testamentaire keuzes nodig. In complexe nalatenschappen verdient het aanbeveling om direct na overlijden een overzicht en planning te maken.

Aandachtspunt	Praktische actie
Aangiftebrief	Controleer wie de aangiftebrief ontvangt: executeur of erfgenamen
Vermogensoverzicht	Verzamel bank-, beleggings-, verzekerings- en vastgoedgegevens per overlijdensdatum
Schulden en kosten	Breng schulden, uitvaartkosten en overige aftrekposten in kaart
Eerdere schenkingen	Controleer schenkingen in de periode vóór overlijden, waaronder de 180-dagenperiode
Testamentaire keuzes	Beoordeel of keuzebepalingen tijdig en schriftelijk moeten worden uitgeoefend

4. Praktijksignaal: testament en ondernemerschap

Voor ondernemers is een testament onderdeel van de continuïteitsplanning. Aandelen in een bv, een ondernemingsvermogen, een rekening-courantverhouding of een belang in een samenwerkingsverband kunnen na overlijden direct vragen oproepen over bestuur, zeggenschap, waardering en financiering.

Een testament kan de civielrechtelijke overgang van vermogen regelen, maar vervangt geen statuten, aandeelhoudersovereenkomst of opvolgingsregeling. Controleer daarom of deze documenten op elkaar aansluiten. Denk onder meer aan aanbiedingsverplichtingen voor aandelen, blokkeringsregelingen, een opvolgend bestuurder, verzekeringen en de financiële positie van de langstlevende partner.

Bij een bedrijfsopvolging moet ook tijdig worden gezien of en onder welke voorwaarden fiscale faciliteiten beschikbaar zijn. De feitelijke bedrijfsvoering, de soort bezittingen en de wijze waarop de onderneming wordt voortgezet zijn daarbij van belang.

5. Praktijktip van de maand

Gebruik bij ieder gesprek over een testament onderstaande korte checklist:

- Is de benoemde executeur nog de juiste persoon en is er een opvolgend executeur aangewezen?
- Past de gekozen executeursregeling bij de omvang en complexiteit van de nalatenschap?
- Zijn er life events geweest, zoals huwelijk, scheiding, geboorte, overlijden van een partner of veranderde familieverbanden?
- Zijn er onderneming, vastgoed, beleggingen of andere vermogensbestanddelen die om afzonderlijke bevoegdheden of planning vragen?
- Sluiten testament, levenstestament, statuten en aandeelhoudersovereenkomst nog op elkaar aan?
- Is duidelijk wie de erfbelastingaangifte voorbereidt en welke gegevens daarvoor direct na overlijden nodig zijn?

6. Korte FAQ voor cliënten

Wat doet een executeur precies?

Een executeur handelt de nalatenschap af voor zover zijn testamentaire taak reikt. Hij of zij brengt bezittingen en schulden in kaart, beheert de goederen, betaalt schulden, geeft legaten af en verzorgt doorgaans de aangifte erfbelasting. De erfgenamen behouden recht op informatie over de uitvoering van de taak.

Kan een executeur ook de woning verkopen?

Dat kan onder omstandigheden. Een gewone executeur kan goederen verkopen wanneer dit voor de afwikkeling nodig is, bijvoorbeeld om schulden te voldoen. Voor een verdergaande bevoegdheid, of voor verkoop in het kader van de daadwerkelijke verdeling, is een zorgvuldig vormgegeven testamentaire regeling van groot belang.

Zijn erfgenamen na benoeming van een executeur buitenspel gezet?

Nee. De executeur heeft zijn eigen taak en bevoegdheden, maar erfgenamen blijven belanghebbenden en hebben recht op informatie. Na beëindiging van de executie zijn de erfgenamen in beginsel gezamenlijk verantwoordelijk voor de verdeling, tenzij een afwikkelingsbewindvoerder is benoemd met aanvullende bevoegdheden.

Moet een testament worden aangepast door de langere aangiftetermijn erfbelasting?

Niet automatisch. Wel is het verstandig keuzebepalingen en termijnen in bestaande testamenten te beoordelen, zodat zij aansluiten bij de huidige aangiftetermijn en de praktische afwikkeling van de nalatenschap.

Bronnen: Belastingdienst, Rijksoverheid en [Notaris.nl](https://www.notaris.nl). Deze nieuwsbrief is bedoeld als algemene informatievoorziening voor cliënten en vervangt geen individueel juridisch, notarieel of fiscaal advies.